

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นแนวทางที่มีส่วนช่วยให้เด็กและเยาวชนมีการพัฒนาที่ดีในหลายๆ ด้าน เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและรับทราบถึงสภาพปัญหาของเด็กเป็นอย่างดี อาจกล่าวได้ว่าบทบาทของผู้ปกครองในการให้การศึกษาแก่เด็กนั้นมีมาตั้งแต่ในอดีต โดยการที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนตามความรู้ความสามารถที่มี เพื่อให้เด็กเป็นคนที่มีความประพฤติดี กล่อมเกล่าจิตใจให้เป็นคนดีในสังคม ต่อมาชุมชนได้มีบทบาทมากขึ้นจากการรวมตัวของคนในชุมชนซึ่งให้วัดเป็นศูนย์กลางเพื่อทำหน้าที่ในการเรียนการสอน โดยมีพระและปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้และการเรียนการสอนจากวิถีชีวิตของคนชุมชนตามภูมิปัญญาของตนเอง ต่อมารัฐได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ในการเรียนการสอนของเด็ก ซึ่งวิโรจน์ สารรัตนะ (2543, น. 120) ได้กล่าวไว้ว่า “ใน พ.ศ. 2464 รัฐบาลได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาฉบับแรกและมีการบังคับให้เด็กทุกคนที่มีอายุ 7 ขวบ ต้องเข้าโรงเรียนจนถึงอายุ 14 ขวบนับเป็นการเริ่มต้นของการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นครั้งแรก”

การจัดระบบการศึกษาในระบบโรงเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2464 ที่ผ่านมาก่อให้เกิดปัญหาต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาถูกลดบทบาทลง ซึ่งการที่รัฐใช้ระบบโรงเรียนเข้ามาแทนที่บ้านและวัด ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง เมื่อมีการใช้ระบบการศึกษาในโรงเรียนและมีการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ก็จะเข้ามาทำหน้าที่ดูแลโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดของตนเอง เมื่ออาคารเรียนชำรุด อุปกรณ์การเรียนการสอนเกิดการเสียหาย รัฐก็จะเข้ามาทำหน้าที่ในการดูแลและจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

การที่รัฐเข้ามาทำหน้าที่ในระบบโรงเรียนจึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นในเรื่องของโรงเรียนและการบริหารจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนั้นเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเข้ามาดูแลให้เกิดความเรียบร้อยมิใช่เป็นหน้าที่ของคนในท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ในการดูแล อาจกล่าวได้ว่าการมี

ระบบโรงเรียนนั้นทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (อุทัย ดุลยเกษม, 2542, น. 26) สำหรับการอบรมเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ในปัจจุบัน จะพบว่าในชนบทแม่จะเป็นผู้ที่เลี้ยงดูตามลำพังโดยพ่อจะทำหน้าที่ในการทำงานนอกบ้าน โดยมีทัศนคติที่ว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นหน้าที่ของผู้หญิงซึ่งพ่อจะมีบทบาทน้อยในการเลี้ยงดูลูก ส่วนพ่อแม่ที่อยู่ในเมืองส่วนใหญ่จะทำงานทั้งพ่อและแม่ ซึ่ง วิทยากร เชียงกุล (2543, น. 61 - 62) กล่าวว่า แม่ที่ทำงานนอกบ้านจะลาหยุดหลังคลอดไม่เกิน 1 เดือน หลังจากนั้นก็ให้ลูกอยู่ในสถานเลี้ยงเด็กหรือจ้างคนอื่นเลี้ยงและยังพบว่าเด็กที่อยู่ในกรุงเทพฯ ที่มีอายุครบ 4 ปี จะอยู่ในความดูแลของผู้เป็นแม่มีเพียงร้อยละ 28 นอกนั้นก็อยู่ในสถานเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาลหรือมีคนอื่นที่ทำหน้าที่ดูแล

การส่งบุตรหลานเข้าไปสู่ระบบโรงเรียนอาจส่งผลให้เด็กถูกแยกออกจากครอบครัว และเด็กต้องใช้เวลาอยู่กับการเรียนการสอน และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนด้วยระยะเวลาที่ยาวนานมากขึ้นเป็นเหตุให้เด็กตกอยู่ภายใต้การปกครองและดูแลของโรงเรียนและครู ซึ่งโรงเรียนก็มีขีดสถาบันแห่งเดียวที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ เพราะการพัฒนาการเรียนรู้อย่างดีของเด็กในโรงเรียนเป็นการพัฒนาเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถที่จะช่วยให้เด็กมีการพัฒนาอย่างมีความพร้อมเพื่อที่จะเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าพ่อ แม่ ผู้ปกครองในปัจจุบันจะปล่อยให้ลูกได้รับการดูแลจากระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษาเร็วขึ้น

เนื่องจากผู้ปกครองต้องมีภาระหน้าที่การทำงานทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลบุตร ประกอบกับการมีสถานศึกษาที่เปิดรับในระดับเด็กเล็กที่ยังไม่ถึงเกณฑ์รับนักเรียนจึงทำให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจและส่งบุตรหลานเข้าสู่สถานศึกษา แต่การส่งบุตรหลานเข้าเรียนเร็วขึ้นก็จะส่งผลให้เด็กและครอบครัวต้องมีความห่างเหินกันเร็วขึ้นและเด็กต้องใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษาซึ่งพ่อ แม่ ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงเรื่องนี้ ถึงแม้ว่าเด็กจะต้องใช้เวลาช่วงหนึ่งอยู่ในสถานศึกษาแต่เวลาส่วนใหญ่เด็กก็จะอยู่ที่บ้าน ดังนั้น หากพ่อ แม่ ผู้ปกครองต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนของเด็กให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นจึงต้องร่วมมือกับสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น

จากสถานการณ์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่เกิดขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและได้มีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเปิดโอกาสแก่ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ดังนั้น จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น การปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตาม

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยการปฏิรูปการศึกษามีสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ (จรวยพร ธรณินทร์, 2544, น. 10-12)

1. ด้านความเป็นเอกภาพ โดยส่วนกลางจะทำหน้าที่ในการกำกับ สนับสนุนและประสานด้านนโยบาย การวางแผน มาตรฐานการศึกษา
2. ด้านการบริหารจัดการ โดยเน้นการกระจายอำนาจทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป
3. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการปฏิรูปการศึกษานั้นกำหนดโครงสร้างหน้าที่ของกระทรวงศึกษา ให้มีหน้าที่ในการควบคุมการจัดการศึกษาในระดับนโยบายกระจายการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับระบบการศึกษาของรัฐและระบบการศึกษาของโรงเรียน โดยที่มีอุดมการณ์ในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้มีการจัดการศึกษาเพื่อทุกคน และทุกคนเพื่อการศึกษา (Education for all and all for education) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้นมีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ด้วยการสนับสนุน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและประเมินผลเพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลด้วยการมีส่วนร่วมในรูปของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิชัย ตันศิริ, 2547, น. 183) ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้มีพัฒนาการมาเป็นลำดับ ทำให้เกิดการรวมตัวเพิ่มมากขึ้นมีการตั้งเครือข่ายของผู้ปกครองในสถานศึกษาซึ่งในเรื่องของการดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่ายังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเท่าที่ควรทำให้สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ได้ ด้วยสาเหตุหลายประการคือ (รุ่งเรือง สุชาภิรมย์, 2549, น. 62-65)

1. ความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย
2. ความเกรงใจการเคารพนับถือสถาบันการศึกษา ทำให้พ่อแม่บางส่วนเห็นว่าเป็นการก้าวก่ายบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน
3. ระบบการเรียนการสอนที่มีความแข็งตัวในรูปแบบวิธีการทำให้เด็กปฏิเสธการสอนของพ่อแม่ที่มีแนวทางแตกต่างไปจากครู เป็นผลทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง รู้สึกขาดคุณค่าในตัวเองและไม่มีความมั่นใจในการพัฒนาการเรียนรู้ของลูกเท่าที่ควร

4. การเข้ามามีส่วนร่วมแบบเป็นทางการในรูปแบบของคณะกรรมการชุดต่างๆ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ผล ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย

5. ขาดระบบกลไกที่จะส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้มีความรู้ความสามารถและมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษานับว่ามีส่วนช่วยพัฒนาสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพของนักเรียน เนื่องจากพ่อแม่สามารถช่วยกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ที่ดีและกระตุ้นในเรื่องของการรักการอ่านของนักเรียน นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนยังมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้ด้วย (ประกอบ คุปรัตน์, 2529, น. 85-89 อ้างถึงใน วันเพ็ญ สอนรัตนชัย, 2544, น. 2) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การที่ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นเนื่องจากประชาชนย่อมเป็นผู้ที่รู้ว่าเขาและบุตรหลานของเขานั้นต้องการหรือไม่ต้องการอะไรจากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้การดำเนินกิจกรรมด้านการศึกษาดำเนินการไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้กับทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง และนำไปสู่การกำหนดแผนและนโยบายในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการประชาชนอีกด้วย นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการดึงเอาประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบด้านการศึกษาทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมกับการศึกษาและร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

สถานศึกษาเอกชนทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาและมีบทบาทในการช่วยจัดการศึกษาของประเทศ การที่เอกชนเข้ามาลงทุนด้านการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการจัดการศึกษาของภาคเอกชนมีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาทดแทนในส่วนที่รัฐจัดการได้ไม่เพียงพอ แต่โรงเรียนเอกชนก็มีข้อแตกต่างจากโรงเรียนของรัฐ เนื่องจากโรงเรียนเอกชนต้องมีการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนเพื่อนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และต้องมีการแข่งขันสูงทั้งการแข่งขันระหว่างโรงเรียนเอกชนด้วยกันและยังต้องแข่งขันกับโรงเรียนของภาครัฐ นอกจากนั้นแล้วโรงเรียนในภาครัฐยังมีข้อได้เปรียบจากโรงเรียนเอกชนเพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา ดังนั้นเมื่อการแข่งขันของโรงเรียนเอกชนมีหลายด้าน สิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้สามารถแข่งขันได้ทัดเทียมกับโรงเรียนอื่นจึงต้องมีการพัฒนาด้าน

คุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความไว้วางใจ และมีความเชื่อมั่นในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียน

ด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชนและผู้ปกครองของนักเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเป็นอย่างมาก ซึ่งนับวันโรงเรียนเอกชนจะมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น โดยในปี 2542 เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนถึงร้อยละ 15 การมีส่วนร่วมนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 44 กำหนดให้โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการ การบริหารและเพื่อให้โรงเรียนเอกชนมีความพร้อมในการปรับระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนากิจการโรงเรียนไปสู่การบริหารกิจการโรงเรียนเอกชนที่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อโรงเรียนเข้าสู่ระบบการบริหารโรงเรียนแบบนิติบุคคลแล้วการบริหารโรงเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น ด้านบุคลากร การบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารและครู เป็นไปโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน นอกจากนั้นยังมีความเป็นอิสระในเรื่องการเปลี่ยนแปลงกิจการ เช่น การเพิ่มขยายหลักสูตร การบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารและครู ภายใต้กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา (สกล บุรารักษ์, 2543, น. 3) ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการประชุมยุทธศาสตร์การศึกษาเอกชนใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 โดยสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนและชุมชนในการจัดการศึกษา ซึ่งนำไปสู่มาตรฐานในการสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนที่ชัดเจน

การบริหารจัดการสถานศึกษาของเอกชนอาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหากสถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดีย่อมแสดงออกถึงประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในทางตรงกันข้ามหากสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่ดีและมีปัญหาต่างๆ ที่ต้องได้รับการแก้ไขสิ่งต่างๆ เหล่านั้นอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาทำให้ผู้ปกครองไม่ให้ความไว้วางใจในการดูแลบุตรหลาน ซึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษานี้ต้องได้รับการดูแลและพยายามที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ แต่ในบางครั้งการดำเนินงานอาจมีปัจจัยหลายๆ ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดเป็นปัญหาและต้องได้รับการแก้ไข เช่น ปัญหาเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอน, บุคลากรไม่เพียงพอ เป็นต้น

ด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของเอกชน มีปัญหาหลายด้านที่ส่งผลต่อการจัดการของสถานศึกษาเอกชน เช่น ด้านบุคลากรครูพบว่าคุณลักษณะและพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน และนอกจากนั้นครูไม่มีเวลาในการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนเพราะมีชั่วโมงการสอนมาก และในทัศนะของผู้บริหารเห็นว่าการสรรหา

บุคลากรไม่อาจได้คนที่มีคุณสมบัติครบทุกด้านตามที่ต้องการและบุคลากรบางประเภทที่ต้องการมักจะหายาก เช่น ครูสอนภาษาอังกฤษ ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น และประเด็นปัญหาอีกประการของบุคลากรครูก็คือ ครูในโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จะมีวุฒิต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับครูในโรงเรียนรัฐบาล ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดหาเอง ได้แก่ กระดานดำ หนังสืออ้างอิง วารสารต่างๆ และรูปภาพ ส่วนอุปกรณ์การสอนอื่นๆ เช่น อุปกรณ์การสอนเฉพาะวิชาทางโรงเรียนไม่สามารถจัดหาได้เนื่องจากมีปัญหาด้านงบประมาณ, ด้านการเงิน ส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินกิจการได้โดยการใช้เงินที่ได้มาจากค่าเล่าเรียนค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงเพียงอย่างเดียว ถึงแม้รายได้ต่างๆ จะมีจำนวนมากถึงร้อยละ 60 ของรายได้ก็ก็ตามแต่ ก็ยังไม่เพียงพอต้องอาศัยเงินจากการบริจาค เงินรายได้จากการจัดกิจกรรมบางประเภท และเงินอุดหนุนจากภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กองวิจัยการศึกษา, 2532, น. 34-41)

จากปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นนั้นเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนเอกชน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อให้บุตรหลานมีสถานศึกษาที่มีคุณภาพและได้รับการศึกษาที่ดี การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือของผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น ซึ่งในการบริหารจัดการของสถานศึกษาเอกชนนั้นมีแนวทางการดำเนินงานเป็น 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านวิชาการ, ด้านบุคลากร, ด้านธุรการและการเงิน, ด้านกิจกรรมนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่และด้านชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งทั้ง 6 ด้านที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ผู้ปกครองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาสถานศึกษา เช่น การที่เด็กมีพฤติกรรมต่างๆ ที่เข้าข่ายการเบี่ยงเบนไปสู่การประพฤติผิดหรือแม้กระทั่งอาคารสถานที่ที่มีความชำรุดเสียหายและอาจส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุของนักเรียน ปัญหาต่างๆ นี้ผู้ปกครองสามารถนำมาเสนอแนะให้โรงเรียนได้รับทราบเพื่อร่วมกันในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองยังเป็นการสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ซึ่งครูก็จะสามารถรายงานความประพฤติ การเรียน และจุดอ่อนของนักเรียนให้แก่ผู้ปกครองได้รับทราบเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมต่างๆ ที่ดีขึ้น

จากสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการประพฤติ และการกระทำผิดของเด็กที่เพิ่มสูงขึ้น ในปัจจุบันย่อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นเตือนให้พ่อ แม่ และผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น อาจกล่าวได้ว่าถึงแม้สถานศึกษาจะให้ความดูแลเอาใจใส่เด็กแต่ใน

บางครั้งก็อาจเกิดความพลั้งเผลอขึ้นได้ อาทิ การเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนซึ่งจากรายงานการวิจัยของ อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ และคณะ (2546, น. บทคัดย่อ) พบว่าการบาดเจ็บส่วนใหญ่ของเด็กนักเรียนมักเกิดขึ้นในห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการต่างๆ รองลงมาคือสนามกีฬา สนามหญ้า สนามเด็กเล่นและช่วงเวลาในการเกิดอุบัติเหตุพบว่าในช่วงของการพักกลางวันเป็นช่วงที่เด็กเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด นอกจากการเกิดอุบัติเหตุแล้วยังพบว่าในบางครั้งครูอาจมีการแสดงอารมณ์ในการตัดสินปัญหาดังเช่นในข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่พบว่าครูมีการลงโทษเด็กด้วยวิธีการที่รุนแรงจนทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บ ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้ปกครองเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กในโรงเรียนแล้วยังมีสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายนอกโรงเรียนซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของสถานศึกษา เนื่องจากการมีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและยากต่อการควบคุมเห็นได้จากการที่เด็กมีพฤติกรรมการเล่นเกมส์ออนไลน์, ภาพการ์ตูนลามกอนาจารที่แทรกอยู่ในหนังสือการ์ตูนเด็ก หรือแม้กระทั่งการมีสื่อที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมของการก้าวร้าวรุนแรงของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในระดับประถม พบว่าในปัจจุบันเด็กอ่านหนังสือลามกอนาจาร (ร้อยละ 17.0) เล่นการพนันหรือเล่นหวย (ร้อยละ 6.64) ปัญหาด้านการเรียนของเด็กประถมพบว่าเด็กใช้เวลาในการอ่านหนังสือเป็นเวลา 72 นาทีต่อวัน ใช้เวลาในการทำบ้าน 84 นาทีต่อวัน และใช้เวลาในการเรียนพิเศษ 100 นาทีต่อวัน ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้อยู่ภายนอกโรงเรียนและเป็นการยากต่อการควบคุมดูแลของโรงเรียน ดังนั้น หากมีความร่วมมือทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายของสถานศึกษาและฝ่ายของผู้ปกครองร่วมมือกันในการรับมือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นและจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้แบบพฤติกรรมของเด็กก็จะส่งผลให้สามารถช่วยลดปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นมาได้

จากสถานการณ์ต่างๆ ที่ได้กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า สถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นในจังหวัดกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดหลายๆ โรงเรียนได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมากขึ้น ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเช่นเดียวกัน ผู้ศึกษาขอกล่าวเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและสภาพปัญหาของจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่เป็นประตูสู่ภาคอีสาน มีขนาดพื้นที่ของจังหวัดใหญ่ที่สุดของประเทศ มีพื้นที่ทั้งหมด 20,548 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 259 กิโลเมตร โดยทางรถไฟ 264 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองทั้งสิ้น 32 อำเภอ จำนวนประชากรในจังหวัดนครราชสีมา สำนวน ณ วันที่ 10 มกราคม 2549 โดย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2549) มีจำนวนประชากรรวมทั้งชายและหญิงทั้งสิ้น 2,547,626 คน ซึ่งมี

จำนวนของประชากรมากเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานครและมากเป็นอันดับหนึ่งของระดับภูมิภาค จังหวัดนครราชสีมามีภาษาประจำถิ่นเป็นของตนเองคือ “ภาษาโคราช” ในด้านการศึกษาจังหวัดนครราชสีมามีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 7 เขตพื้นที่ จากทั้งหมด 175 เขตพื้นที่การศึกษาของประเทศ และเป็นจังหวัดที่มีสถาบันทางการศึกษาหลายแห่งอาจเรียกได้ว่าเป็นเมืองแห่งการศึกษาของระดับภูมิภาค มีสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐบาลและเอกชน มีโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาของรัฐที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก

สำหรับโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาจำนวนโรงเรียนมากเป็นลำดับ 3 ของภูมิภาค ซึ่งมีโรงเรียนเอกชนทั้งสิ้น 110 โรงเรียน รองมาจากจังหวัดเชียงใหม่มี 135 โรงเรียนและจังหวัดนครศรีธรรมราชมี 125 โรงเรียน จากการที่จังหวัดนครราชสีมามีสถานศึกษาของรัฐหลายแห่งจึงส่งผลให้เกิดการแข่งขันของสถานศึกษาในแต่ละแห่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งการแข่งขันทำให้ต้องมีการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอยู่เสมอเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจแก่ผู้ปกครองนักเรียนในการได้รับการศึกษาที่ดีของนักเรียน และเพื่อให้สถานศึกษาของภาคเอกชนมีการพัฒนาที่ดีขึ้นจึงต้องมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทด้านการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา แต่เนื่องจากสถานศึกษาเอกชนระดับประถมของจังหวัดนครราชสีมายังไม่มีการก่อตั้งสมาคมผู้ปกครอง

การมีสมาคมผู้ปกครองเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะเชิญผู้ปกครองที่มีชื่อเสียงหรือมีฐานะทางสังคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จึงเป็นการปิดกั้นโอกาสและจำกัดกลุ่มผู้ปกครองคนอื่นๆ ในการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเอกชน ทำให้พวกเขาไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเอกชนได้ เพราะในความเป็นจริงบุตรหลานของพวกเขาอาจเป็นนักเรียนที่ต้องการได้รับการดูแลอย่างเป็นพิเศษ ดังนั้นการจำกัดกลุ่มผู้ปกครองบางกลุ่มจึงทำให้ไม่มีการขยายความร่วมมือไปยังพ่อ แม่ ผู้ปกครองกลุ่มอื่นๆ

จากที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นย่อมจะต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากสถานศึกษาและจากพ่อ แม่ ผู้ปกครองร่วมมือกันในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมทางด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพและเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวทางของการพัฒนาการศึกษาต่อไป

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้ารายงานวิจัย และเอกสารการศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กให้มีศักยภาพและพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งจากสภาพปัญหาสังคมในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า พ่อ แม่ และผู้ปกครองนักเรียนเป็นบุคคลที่ถูกคาดหวังและมีความสำคัญต่อการพัฒนาของเด็กมากยิ่งขึ้น การป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนนับเป็นแนวทางที่ควรได้รับการพัฒนา เพราะผู้ปกครองเป็นผู้ที่รับทราบปัญหาและทราบจุดที่ควรได้รับการพัฒนาของผู้เรียนโดยในส่วนของสถานศึกษาก็มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองได้รับทราบ ทั้งนี้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นนอกจากจะทำให้สถานศึกษาได้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียของสถานศึกษาแล้ว นอกจากนั้นยังเป็นวิธีการที่ช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับเด็ก เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบ้านและโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้ทราบเกี่ยวกับพื้นฐานด้านครอบครัว ลักษณะนิสัยหรือแม้กระทั่งปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษเมื่ออยู่ในสถานศึกษา เช่น กรณีที่เด็กมีโรคประจำตัวและต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด นอกจากจะโรงเรียนได้ทราบข้อมูลต่างๆ แล้ว สิ่งที่สำคัญก็คือผู้ปกครองก็ได้รับทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก พัฒนาการด้านการเรียนและความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น ความสามารถทางด้านการกีฬา ความสามารถในการเล่นดนตรีหรือความสามารถทางด้านอื่นๆ ซึ่งทำให้ผู้ปกครองสามารถที่จะส่งเสริมและมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถของเด็กให้ดียิ่งขึ้น อาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษาเป็นการรับข้อมูลข่าวสารในลักษณะแบบ 2 ทาง ส่งผลให้ทั้งผู้ปกครองและสถานศึกษาได้รับประโยชน์กันทั้งสองฝ่ายและผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการมีส่วนร่วมก็คือเด็กนักเรียนเพราะการที่ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันในการสอดส่องดูแลเด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ทำให้สามารถรับทราบเกี่ยวกับปัญหาของเด็กและช่วยกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อไม่ให้ปัญหาต่างๆ นั้นลุกลามและส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กนักเรียน

การที่ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชน เนื่องจากผู้ศึกษาเป็นผู้ที่ทำงานในสถานศึกษาเอกชนและเล็งเห็นถึงปัญหาต่างๆ ที่พบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาไทยและเน้นให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของพ่อ แม่ ผู้ปกครองและคนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีการจัดการประชุม ยุทธศาสตร์การศึกษาเอกชนใหม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนและชุมชนในการจัดการศึกษาซึ่งนำไปสู่มาตรฐานในการสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนที่ชัดเจนแต่จากการศึกษารายงานต่างๆ พบว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถที่จะดำเนินงานไปได้เนื่องจากสาเหตุของการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ขาดระบบและกลไกในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทั้งนี้ สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาก็เช่นกัน ลักษณะของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนับว่ายังไม่มียุทธศาสตร์ที่ควรและต้องได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมามีการเปิดระดับการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มประชากรในการศึกษาเป็นกลุ่มของผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษาเอกชนในระดับชั้นประถมศึกษา เนื่องจากนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นกลุ่มที่มีปัญหามากทั้งในด้านของการเกิดอุบัติเหตุในสถานศึกษา การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือการมีพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงไปในทางที่ผิด ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้การทำกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นไปด้วยดีและนำมาซึ่งการส่งเสริมเยาวชนในการพัฒนาการแก้ปัญหาให้สามารถคลี่คลายไปได้ด้วยดี ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงต้องการทราบถึงความต้องการในเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน เพื่อร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาเอกชน

ผู้ศึกษาพิจารณาว่าการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนต้องได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาและผู้ปกครอง โดยมีการเรียกร้องอย่างจริงจังมากขึ้นในการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดในการช่วยป้องกันและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหาร

จัดการสถานศึกษาเอกชน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน
3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาเอกชน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาเพื่อเกิดความเหมาะสมในการศึกษาโดยผู้ศึกษาได้แบ่งขอบเขตในการศึกษานี้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน โดยสรุปผลมาจากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน และปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน

2. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

มีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยการแสดงความคิดเห็น,

การริเริ่มโครงการ, การมีส่วนร่วมในการวางแผน, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์, การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เอกชนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ, ด้านบุคลากร, ด้านธุรการและการเงิน, ด้านกิจกรรมนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่ และด้านสัมพันธ์ชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาที่มีความเหมาะสม, การให้ความช่วยเหลือในด้านทรัพยากรที่นำมาใช้ในการจัดทำอุปกรณ์การเรียนการสอน

ด้านบุคลากร หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครของสถานศึกษาเอกชน, การเป็นวิทยากรพิเศษเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน

ด้านธุรการและการเงิน หมายถึง การมีส่วนร่วมในเรื่องการเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่นำไปใช้ในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและมีความเหมาะสมต่อสถานศึกษาในการนำไปพัฒนาและบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้านกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆ การร่วมปฏิบัติในบางกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ เช่น กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ และการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย กล้าแสดงออกและการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัยและความเหมาะสมของอาคารสถานที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมต่างๆ

ด้านสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองหรือการเข้าร่วมในกิจกรรมของนักเรียน, การนำวิทยากรชุมชนเพื่อให้คำแนะนำและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้อุปการะนักเรียน

สถานศึกษาเอกชนระดับประถมในจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดดำเนินกิจการในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา โดยเปิดทำการเรียนการสอนไม่เกินระดับประถมศึกษา

การบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเอกชนในการพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ, ด้านบุคลากร, ด้านธุรการและการเงิน, ด้านกิจกรรมนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่ และด้านสัมพันธ์ชุมชน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่ทำให้ทราบถึงความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนในด้านต่างๆ

ปัญหาอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง สิ่งที่ขัดขวางต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนของผู้ปกครองนักเรียน เช่น ปัญหาที่เกิดจากสถานศึกษา, ผู้ปกครอง หรือวิธีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาเอกชน

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสถานศึกษาในการส่งเสริมเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่และผู้ปกครองในสถานศึกษาซึ่งสรุปผลมาจากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน และปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชน
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อนำไปพัฒนาและนำไปสู่แนวทางในการรวมกลุ่มของผู้ปกครอง และการเข้าไปมีบทบาทในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนต่อไป
3. นำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้มีคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่ดี และเป็นการป้องกัน แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อกับนักเรียน